

**Effekten av
dubbdäck i
olyckor med
dödlig
utgång samt
nyttan av
antisladd-
system
(ESP)**

Johan Strandroth

Trafikverket

Karolinska Institutet, Institutionen för folkhälsovetenskap

Matteo Rizzi

Vectura

Monash University Accident Research Centre

Maria Olai

Vectura

Anders Lie

Trafikverket

Karolinska Institutet, Institutionen för folkhälsovetenskap

Claes Tingvall

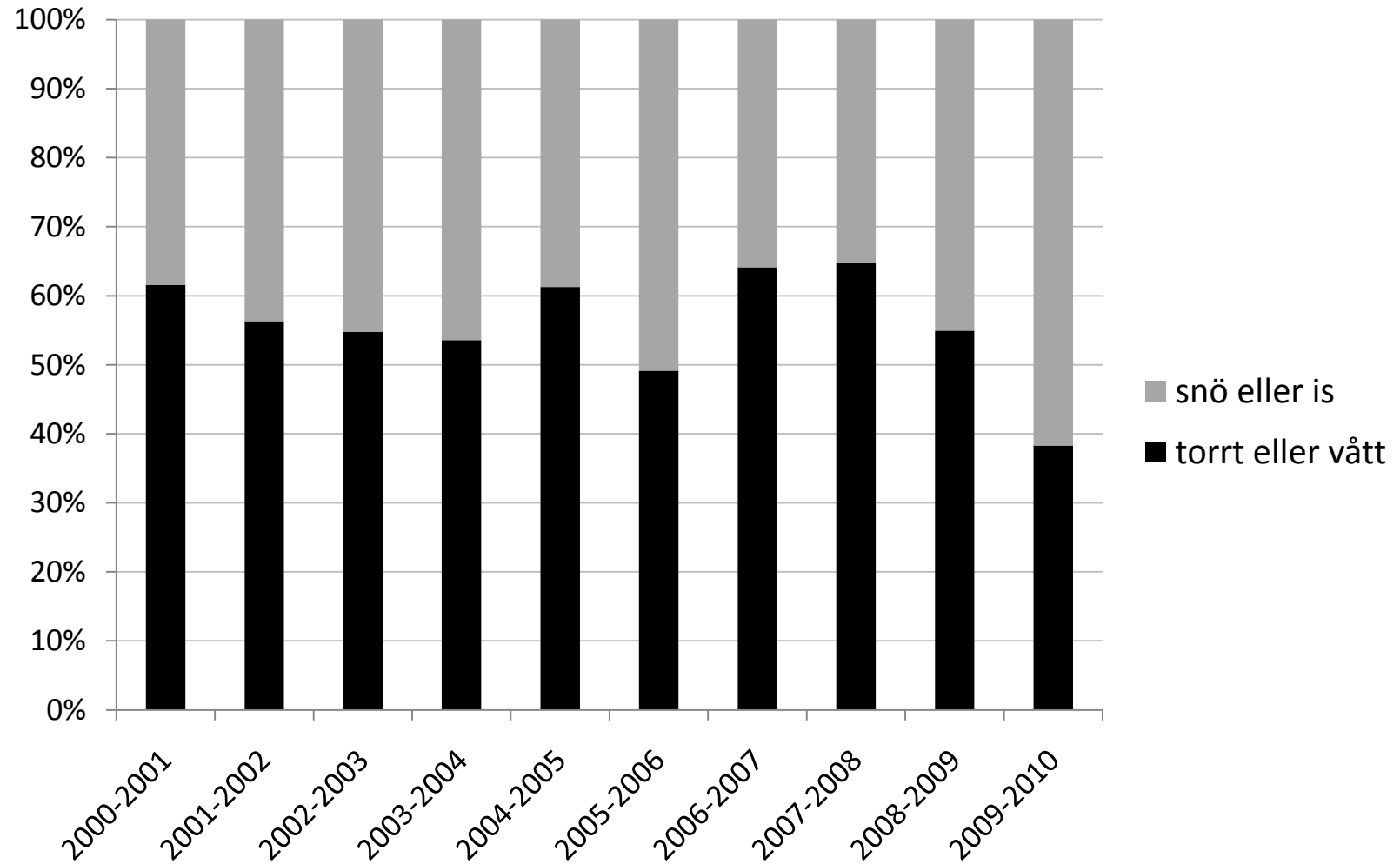
Trafikverket

Monash University Accident Research Centre

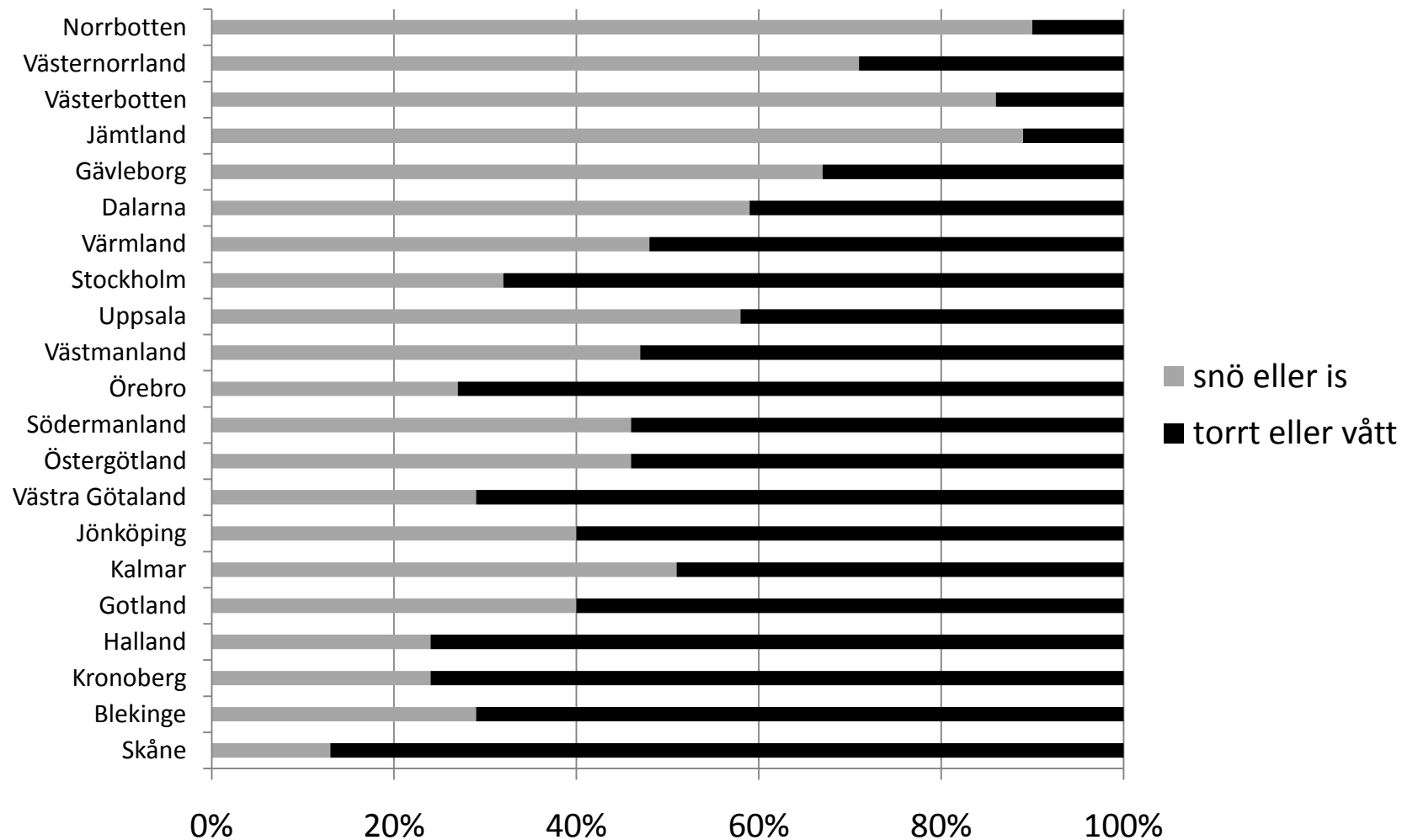

TRAFIKVERKET

Väglag i dödsolyckor med personbilar under vintersäsongerna 2000-2010

Väglag i dödsolyckor med personbilar under vintersäsongerna 2000-2010

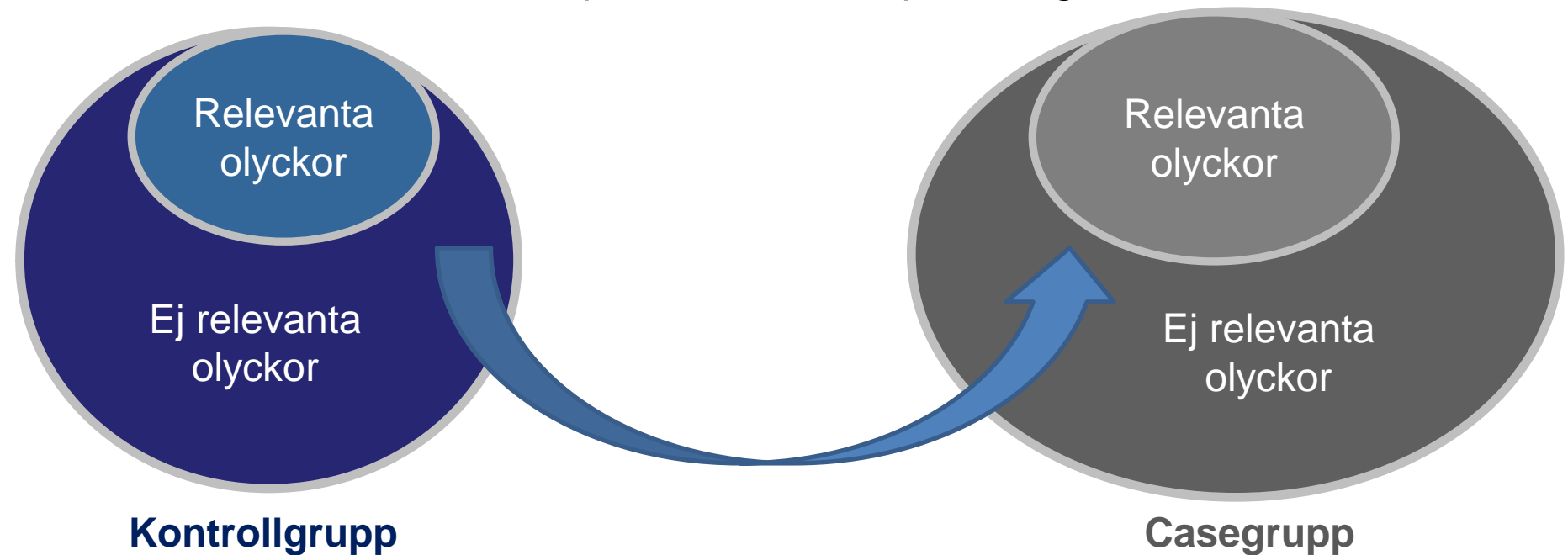
Syfte med studien

- att undersöka effekten av dubbade och odubbade vinterdäck i dödsolyckor med personbilar under vinterperioden
- att analysera nyttan av antisladdssystem (ESP) under vintermånaderna

Metod

- 2 separata studier
 - Vinterdäckstudie: effekt av dubbdäck jämfört med odubbade vinterdäck
 - ESP-studie
- Statistisk metod baseras på inducerad exponering

Material vinterdäckstudien

- Djupstudier av olyckor med omkomna personbilister under vintersäsongerna 2000-2009 (n=369)
- Endast olyckor med personbilar utrustade med godkända vinterdäck (utan ESP)
- Olyckor där personbilens sladd har varit avgörande i olycksförloppet (*loss-of-control*) påverkas av typ av vinterdäck → relevanta olyckor

Material ESP-studien

- Polisrapporterade personskadeolyckor med personbilar under vintersäsongerna 2003-2010
- Både personbilar med och utan ESP (n=12 250)
- Däckutrustning rapporteras ej i polisuppgifter. Marknadsandelen av dubbdäck var 68% år 2009 (*källa: Däckbranschens Informationsråd*)
- De flesta bilarna i materialet har dubbdäck
- Upphinnandeolyckor på torrt väglag påverkas inte av antisladdssystem → ej relevanta olyckor

Resultat vinterdäckstudien

Effekt av dubbdäck i olyckor med omkomna personbilister jämfört med odubbade vinterdäck

	Effekt dubbdäck jmf med odubbade vinterdäck	Andel <i>loss-of-control</i>	Andel överstyrning, om <i>loss-of-control</i>
Vinterväglag Is eller snö	42% +/- 6%	64%	82%
Ej vinterväglag Torrt eller vått underlag under vintersäsongerna	-6% +/- 30%	18%	96%

Resultat vinterdäckstudien

Andel *Loss-of-control* och överstyrning på vinterväglag

	Dubbdäck	Alla odubbade vinterdäck	Endast nordiska odubbade vinterdäck
<i>Loss-of-control</i> olyckor	59%	81%	75%
Olyckor med överstyrning	49%	65%	57%

Resultat ESP-studien

Nyttan av ESP i olyckor under vintersäsongen

	Reduktion olyckor med personskador	Reduktion svåra och dödliga olyckor
Vinterväglag Is eller snö	29% +/- 2%	32% +/- 12%
Ej vinterväglag Torrt eller vått underlag under vintersäsongerna	6% +/- 3%	-8% +/- 41%

Slutsatser och diskussion

- Djupstudier av dödsolyckor visar att *loss-of-control* oftare sker på vinterväglag än under andra förhållanden
- På vinterväglag har valet av vinterdäck stor betydelse för trafiksäkerhet: dubbdäck minskar risk för en dödlig olycka med 42%, jämfört med odubbade vinterdäck
- Beteendeanpassning kan delvis påverka studiens resultatet
- Även för bilar med dubbade vinterdäck, är överstyrning det dominerande förloppet i dödsolyckor på vinterväglag
- Antisladdssystem (ESP) adresserar den typen av händelser

Rekommendationer

- Om en bilägare inte avser att använda bilen vid halt väglag, förefaller inte typen av vinterdäck vara betydelsefullt
- Om man däremot avser att använda bilen i halt väglag, och bilen saknar ESP, är det klart olämpligt att använda odubbade vinterdäck
- Om bilen har ESP, är det troligt att däcktypen inte spelar någon avgörande roll, men här behövs ytterligare studier